

*Poesiens steder –
stedernes poesi*

*Poesins platser –
platsernas poesi*

Indhold

- S. 2 **Poesiens steder - stedernes poesi (introduktion)**
- S. 3 **Min 'Øresundsregionens litteraturhistorie', af Per-Olof Johansson**
- S. 6 **Roskildes forfattere i 1000 år**
- S. 10 **Tænkebænke på Møn og Sydsjælland**
- S. 12 **Tänk på en bänk – på Söderslätt**
- S. 14 **Ikke kun for litterater!
- eksempler på litteraturturisme fra 3 lande**

Forsiden:

Tænkebænk ved Fanefjord Skov på Møn. Stedet er som taget ud af den danske nationalsang, der slutter således:

"Vort gamle Danmark skal bestå,
så længe bogen spejler
sin top i bølgen blå,
sin top i bølgen blå."

Foto: Morten Pihl

Af Erik Büchert, Vordingborg Udviklingsselskab

Poesiens steder – stedernes poesi

Litteraturen og stederne står ofte i et symbiotisk forhold til hinanden. Teksterne befrugtes af de byer og landskaber, som de er inspireret af. Og teksterne gør vores oplevelse af stederne dybere og mere facetteret. Mankells Wallander-bøger kunne ikke være skrevet uden Ystad som scene. Og oplevelsen af Ystad bliver for altid forandret for den, der har læst bøgerne.

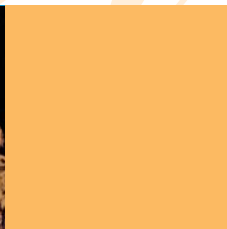
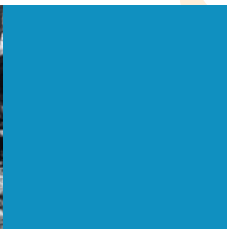
Der er gennem historien mange eksempler på, at litteraturens betydning for stederne har været stor. Litteraturen har spillet en vigtig rolle i skabelsen af de moderne nationer og deres nationale identiteter. 'Hjemstavnslitteraturen' har haft samme funktion på det regionale plan.

I Øresundsregionen er en ny funktionel region under dannelse. Dermed fødes også behovet for en fælles, ny egnsbevidsthed – på tværs af de gamle nationalitetsgrænser. Det er åbenbart ikke nok, at trafiksystemer, arbejds- og boligmarkeder fungerer; det øgede samvirke skaber et – forbløffende manifest – behov for at have fælles opfattelser af historien, af verden omkring os, af moral, samværsnormer m.m.

Hvis Øresundsregionen skal fortsætte sin lovende udvikling som en stærk og velfungerende region i Europa, må en sådan *fælles Øresundsregional bevidsthed* opstå og styrkes. Kan litteraturen spille en rolle i denne proces?

Denne brochure er et lille eksperiment. En undersøgelse af, om der kan findes fælles træk eller en fælles tone i Øresundsregionens litteratur.

Et forsøg på at vise, hvordan regionens landskaber, byer og landsbyer afspejles i tekster, og hvordan tekster kan berige oplevelsen af regionen. Og et oplæg til debat, om regionens litteraturarv kan blive afsæt for en fælles Øresundsregional kultur.

Af Per-Olof Johansson, dansk-svensk forfatter

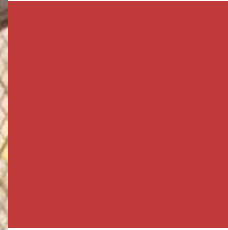
Min “Øresundsregionens litteraturhistorie”

Varufakta/produktoplysninger – på det viset/den måde försökar/forsøger producenter, som henvender sig til både danska/danske förbrukare/forbrugere og svenske/svenska, at nå frem med deres budskap/budskab. Hvad enten vi bryder os om det eller ej, så er der i dag en sprogbarriere, som skal brydes i Øresundsregionen. Den er måske kun reel i vore hoveder – men der er den også, hvis man ikke lige har heldet at hedde Johansson og være opvokset på Sjælland i en familj med invandrade korgmarkare/kurvemagere från/fra Skåne, hvor der uden refleksioner blev sprunget fra det ene sprog til det andet. Og selv da læser man ikke ud fra et syn på en forenet Øresundsregion. Litterært forankret blev den dog tidligt med en sang skrevet af storebror Stig i 1942, da han var ti år! Omkvædet lød:

*”Og når du ser mod Øst, saa skal du sige,
at Skaane er et godt, gammelt dansk Land.”*

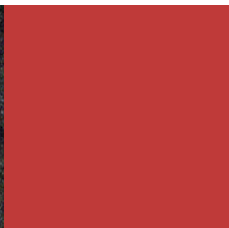
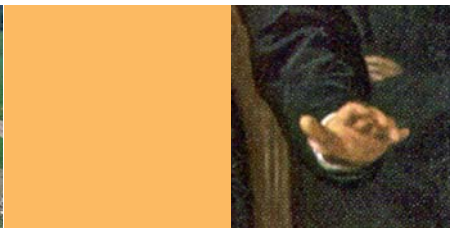
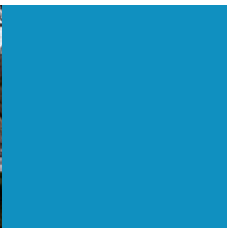
Vi har alle to fornavne, og Stig hedder Fritjof efter Tegnér’s ‘Fritjofs Saga’, som stod i høj kurs hos pappa. Stig og næste storebror Lennart var opvokset med svensk, endskønt de fødtes og boede på Sjælland. I Stigs hefte af egne tekster kunne jeg læse, hvordan han altså i tidlig alder dog valgte side – dansk. Men litteraturmæssigt set var det på dansk og så det på svensk ligestillede. Danske børnesange, svenske børnesange. Lennart minder mig om, at vi fik læst Elsa Beskow. Tomtebobarnen og Årets Saga, som det var mammas afdeling at videregive.

Skal vi lede efter en fælles tredje, som hedder ‘Øresundsregion’? Tekster, som opfylder både den betingelse at være skrevet i regionen og at være blevet læst i regionen. Tanken er sjov og vil måske stå tydeligere en gang i fremtiden. Jeg føler mig selv som hjemmehørende i den region med erfaring for læsning af regionens båda sidor, men känner nog, at denna läsning bliver regional, därför att det er jag, som er läsaren. Når jeg som barn kæmpede mig gennem en af pappas barndomsläsningar “Folkskolans Barntidning” från 1905, så var det regionalläsning i 2. generation, for pappa var også født i Danmark af svenske forældre, læste og talte svensk som en indfødt og skulle derfor altid stoppes i tolden – en mistænkelig blanding!

"Min get ja min get/är det bästa jag vet" och "Pelles nya byxor" var ikke den store litteratur, men tydeligvis en anden litteratur end den "danske". Og selv om Fenrik Stål blev læst op på dansk, så hørte jeg den på grund af Valdemar Rørdams kongeniale oversættelse som svensk.

Selma Lagerlöfs Nils Holgersson er næste trin på vejen, skønt han ikke passer sundet, men tager turen hele vejen op gennem Sverige. Må Vilhelm Moberg ikke komme med – han hørte jo virkelig til blandt vore litterære fyrtårne sammen med Fröding. I mammas og pappas håndskrevne visebøger var teksterne de populære sange, uden skel mellem om det var på dansk eller svensk. At være blevet ekserceret af moster Anna i hendes dialektdigt fra Göinge om livet på landet, er vel også et tilskud til litteraturen. Senere har jeg placeret Harry Martinsson i min øresundske litteraturhistorie på grund af romanen "Näslorna blommar" og fordi han gik i skole hos (pappas) moster Gunilla i Ubbaboda - et sted, som siden trak internationale kunstnere, også danske til stedet.

Det er svært at sætte sig ind i, hvilke danske forfattere, som på hinsidan har skabt bro til Danmarks-siden. Hjalmar Guldbergs digt "Hälsning till Danmark" fra 1942, som formentlig blev brugt i den svenske uge i København 1941, hvortil også Piet Hein skrev sit græk "Det er det samme sprog", er helt bevidste tiltag i retning af at forene. Krigen var en vigtig fælles markør for det skandinaviske, og Foreningen Norden udgav en digt-antologi, hvori også Øresundsregionen har kunnet finde ord for fællesskabet. I salmebøgerne vil man også kunne finde adskillige cross overs, for ikke at tale om hele vise-feltet. Med Bellmann, Ferlin og Taube en overvægt fra Sverige til Danmark.

Der findes en hel gren af den danske litteratur med relation til Sverige, det må blive ren namedropping, hør bare: Benny Andersen: 'Svantes Viser', F.P. Rist: 'Lasse Månsson fra Skåne', Harald Kidde: 'Jernet', Astrid Ehrencrone-Kidde: 'Skriveren fra Filipstad', Aage Madelung: 'Godset på månen'. Af de to sidste adskillige flere titler! Goldschmidt: 'Swedenborgs Ungdom', Martin Andersen-Nexø: 'Lotterisvensken' og 'Pelle Erobreren', Carit Etlar: 'Gjøngehøvdingen'. Martin A. Hansen: 'Lykkelige Kristoffer'. De følgende to er selv indvandrere og der er flere titler at bemærke, som f.eks. M. Malling: 'Munkeboda' og Nils Nilsson: 'Hestetruels'. Digteren Gustaf Munch-Petersen skrev digte på svensk. Halfdan Rasmussen skrev et stort digt om sin smålandske mormor. Begge havde svenske mødre.

Fra Sverige kan nævnes Eivind Johnson: 'Favel Ensam' og Hjalmar Söderberg: 'Hjärtats oro'. De er forfattere, der har siddet på Sjælland og tænkt på Sverige. Ola Hansson har skrevet digte fra 'Sundångaren' og en hel suite 'Danska bilder'.

Om kontakterne i 1800-tallet taler Heiberg-fløjens Bellmannsbesættelse. Og der er Georg Brandes og hans betydning for Selma Lagerlöf og Victoria Benedictsson. Esajas Tégners ord ved laurbærkroningen 1829 i Lunds domkirke (sic!) af Adam Oehlenschläger lader vi afslutte denne løsagtige exposé:

*"Söndringens tid är förbi (och hon borde ej funnits i Andans
fria, oändliga värld) och beslätade toner som klinga
Sundet utöfver förtjusar oss nu, och synnerligt dina."*

Jo, der er basis for udveksling og for at stille skarpt på udvekslingens historie i Øresundsregionen. Söndringens tid är förbi!

Af Eva Tønnesen, Roskilde Lokalhitoriske Arkiv

Roskildes forfattere i 1000 år

Roskildes Litteraturkanon

Roskildes Litteraturkanon er et forsøg på at sammensætte en liste over de 12 mest markante forfattere gennem tiderne med tilknytning til den nuværende Roskilde Kommune. Forudsætningen for at komme med på listen er, at man har ladet sig inspirere af byen og den omgivende egn i en sådan grad, at der er kommet fremragende litteratur ud af mødet mellem forfatteren og stedet.

Det er planen, at borgerne skal vælge 12 forfattere ud til Roskildes litteraturkanon. Formålet med kanon'en er, at borgerne får indblik i områdets litteraturhistorie i de sidste 1000 år. Projektet skal samtidig skabe grobund for mere forskning i emnet.

Forfatternes Roskilde

Litteraturens blomstring og karakter hænger nøje sammen med de historiske epoker og deres storhedstid. I Roskilde er det hensigtsmæssigt at dele forfatterne og deres litteratur op i tre historiske perioder: De gamle, de romantiske og de nye.

Selv om meget er forandret, kan man stadig følge i fodsporene af forfatternes Roskilde. På kortet s.8 er poesiens steder markeret ved et tal. Disse tal udgør tilsammen en byvandring.

De gamle - krønikeskriverne:

Forfattere i Roskilde har skrevet siden Roalds søn Gunvald fik skrevet de første runer på Snoldelev-stenen ca. 650-800. I det katolske Danmark (ca. 900-1536) var Roskilde et kirkeligt hovedsæde og dermed også skriftens hovedsæde. Byen var centrum for flere kronikører, der beskrev Danmarkshistorien, nemlig Saxo Grammaticus (ca.1132-efter1208), der skrev 'Danernes Bedrifter'. Han var ansat i biskop Absalons husstand. Saxos krønike bygger på en ældre kilde fra området, 'Lejre-krøniken' (ca. 1170). Samtidig eksisterer der en anden vigtig kilde, 'Roskilde-krøniken', som er et modargument til beretningen i 'Lejre-krøniken'. (1)

Franciskaneren Peder Olsen (ca.1490-1570) skrev en fortsættelse af Saxos værk om Danmarkshistorien fra 1185 og op til 1540 under samme titel 'Danernes Bedrifter'. Hans værk eksisterer stadig kun som et utrykt manuskript. På det gamle franciskanerklosters grund ligger i dag Gråbrødre Kirkegård. (11)

Den katolske periode i Roskilde sluttede på en måde med Poul Helgesen (1485-1535), der skrev sin version af reformationstidens begivenheder i 'Skibby-kroniken' fra starten af 1500-tallet, opkaldt efter Skibby, hvor manuskriptet blev fundet i 1650 indemuret i kirken.

Efter reformationen mistede Roskilde sin betydning – også litterært.

Baroklitteratur og sprogvidenskab

Barokken dyrkede de spektakulære og kontrastfyldte effekter. Således Peder Jensen Roskilde (1575-1641), 'Prosodia Danicæ Linguae' (1627), den første danske verslære. Værket indledes med et figurdigt, idet teksten har form af en drikkepokal. (2)

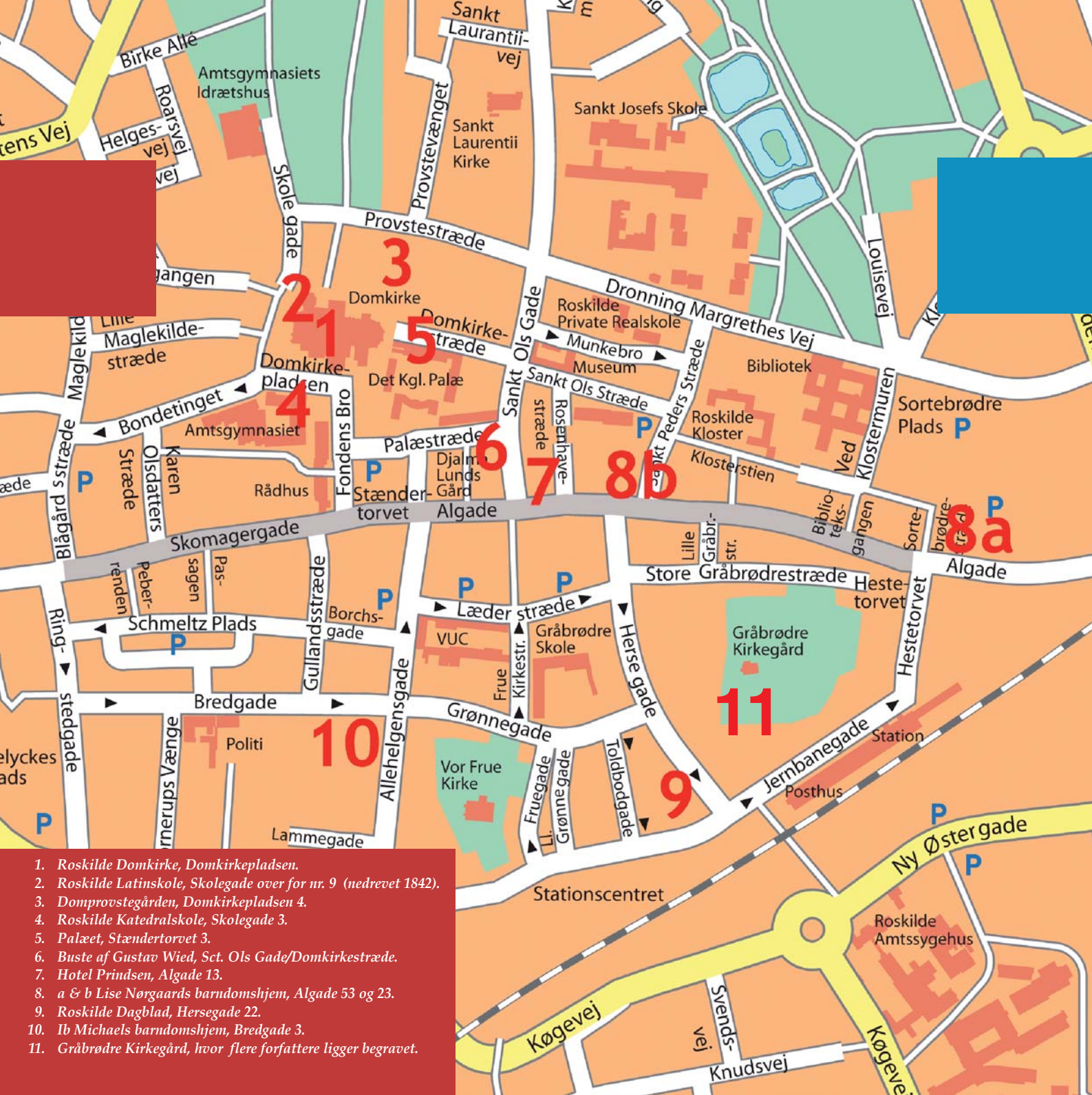
Peder Pedersen Syv (1631-1702), elev på Roskilde Latinskole, var optaget af modersmålsstudier og udgav som den første bøger på dansk om det danske sprog, såsom 'Almindelige Danske Ordsproge' og 'Korte Lærdomme' i 1682-86 og '200 viser om Konger, Kemper og Andre' i 1695. (2)

Endelig skrev domprovst Heinrich Meyer (1720-1756) 'Beskrivelse over Roeskilde', en gennemgang af byens historie fra sagnkongerne til Meyers samtid. (3)

De romantiske – den nationale identitet:

I Romantikken (ca.1800-1870) blev der sat fokus på den nationalhistoriske identitet. Derfor blev Roskilde med den glørværdige fortid igen interessant at skrive om. H. C. Andersen skrev teaterstykket 'En Nat i Roeskilde' (1849). N. F. S. Grundtvig skrev 'Roskilde-Riim' (1814) i versform og 'Roskilde Saga' (1814) i prosa. Adam Oehlenschlägers udgav digtet 'Roeskilde Domkirke' (1805), J. L. Heiberg et digt med samme titel (1842) og B. S. Ingemann digtet 'Roeskilde' (1845).

Guldalderetiden genopdagede Roskilde, og mange kulturpersonligheder opholdt sig i byen om sommeren. H. C. Andersen boede ofte i Domprovstegården. (3). Lokale kræfter begyndte også at interessere sig for byens historie, således overlærer ved Latinskolen Hans Henrik Behrmann (1776-1836) og Jacob Kornerup, professor i kunsthistorie (1825-1913). Begge udgav en Roskilde-historie.

1. Roskilde Domkirke, Domkirkepladsen.
2. Roskilde Latinskole, Skolegade over for nr. 9 (nedrevet 1842).
3. Domprovstegården, Domkirkepladsen 4.
4. Roskilde Katedralskole, Skolegade 3.
5. Palæet, Stændertorvet 3.
6. Buste af Gustav Wied, Sct. Ols Gade/Domkirkestræde.
7. Hotel Prindsen, Algade 13.
8. a & b Lise Nørgaards barndomshjem, Algade 53 og 23.
9. Roskilde Dagblad, Hersegade 22.
10. Ib Michaels barndomshjem, Bredgade 3.
11. Gråbrødre Kirkegård, hvor flere forfattere ligger begravet.

I den mere skønlitterære genre kan man nævne Lucie Elise Fich (1800-1883). I 1909 udkom hendes memoirer 'Domprovsten i Roskilde'. (3). Carl Christian Bagger (1807-1846), elev fra Latinskolen, skrev digtet 'De tvende Kirker' i 1834 inspireret af hans skolegang i Roskilde og Sorø. Forfatteren Wilhelm Topsøe (1840-1881), elev fra Roskilde Katedralskole, skrev novellen 'I Solskin' 1867. (4).

De nye – den moderne litteratur:

Danmarks første jernbanestrækning København-Roskilde blev åbnet i 1847. Det betød en økonomisk og befolkningsmæssig opblomstringstid for Roskilde. I den nyeste tid har Vikingeskibsmuseet, Roskilde-festivalen og RUC været med til at skabe et yderligere kulturelt og intellektuelt miljø i byen.

Tre betydelige forfattere beskrev byen omkring år 1900: Holger Drachmann (1846-1908), der boede på Palæet 1882-85. (5). Her skrev han om Klosterkilden ved siden af sit nationale forfatterskab. Gustav Wied (1858-1914) var bosat i Roskilde fra 1897. Han brugte byen som ramme i flere af sine bøger såsom 'Livsens Ondskab' (1899) og 'Knagsted' (1902). (6). Endelig var Agnes Henningsen (1868-1962) bosat i byen 1899-1906. Hendes Roskildetid er beskrevet i 3 af hendes erindringsbøger. Alle de tre forfattere kom, som byens borgerskab, på Hotel Prindsen. (7).

Også i dag er der flere markante forfattere med tilknytning til Roskilde Kommune. Lise Nørgaard (f.1917) er opvokset i Roskilde (8) og udlært som journalist på Roskilde Dagblad (9). Nøgleromanen 'Volmer. Portræt af en samfundsstøtte' fra 1970 er inspireret af opvæksten i Roskilde, episoderne i den populære TV-serie 'Matador' formentlig også.

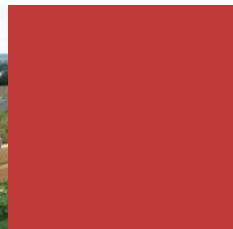
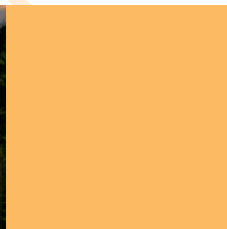
Ib Michael (f. 1945) (10) og Thomas Boberg (f. 1960) er ligeledes bysbørn. De har begge skrevet om temaer fra Latinamerika. Ib Michael har endvidere skrevet flere romaner, som foregår i Roskilde, såsom 'Vanillepigen' 1991 og 'Den tolvte rytter' 1993. Jess Ørnsbo (f. 1932) og Dorrit Willumsen (f. 1940) er eksempler på tilflyttede forfattere, bosat i Viby. Ørnsbo har skrevet både lyrik og dramatik. Willumsen er en af vore førende prosaister. Ægtefællerne har modtaget flere priser.

På den lille ø Nyord står der en tænkebænk ved det gamle lods-udkik, med vid udsigt over forvandene omkring øen. Inskriptionen på tænkebænken er et citat af den franske forfatter Antoine de Saint-Exuperry:

"Hvis du vil bygge en flåde, skal du ikke begynde med at fælde træer og organisere skibsbyggeriet, men med at skabe længslen efter det store, uendelige hav".

Tænekbænke på Møn & Sydsjælland

Lyden af stilhed

På Møn har turistforeningen hvert år et 'turisttema'. F.eks. var det 'Eventyrets Ø' i H.C. Andersen-året 2005. Turisttemaet *highlighter ofte det aktive*. "Men vi har længe haft en fornemmelse af, at det, som turisterne egentlig kommer efter, *ikke* er alt det aktive, men - *ro, fred, smuk natur og tid nok* til at få hverdagens stress på afstand", siger foreningens næstformand Ole Eskling. I 2005 blev svarmuligheden: 'At sidde på en bænk, se på havet og tænke over livet' topscorer i en undersøgelse af turistoplevelser på Møn. Det blev anledning til et tema, der fremhævede de nævnte kerneværdier. Temaet fik titlen 'Lyden af stilhed' og blev gennemført i 2006.

Projekt tænkebænke

Under turisttemaet gennemføres et antal projekter og aktiviteter. Hovedprojektet under 'Lyden af stilhed' blev 'projekt tænkebænke', der byggede direkte på spørgsmålet om at sidde på en bænk og tænke over livet. Idéen var at anbringe gode bænke på de smukkeste udsigtssteder på Møn og Sydsjælland, og at forsyne bænkerne med et lille messingskilt med et digt, et vers eller et bon-mot, som kan sætte tankerne i gang.

Skænk en bænk!

Projektet blev ført ud i livet via borger-sponsorater. Under titlen: 'Skænk en bænk!' opfordredes borgerne til at donere en bænk. "Interessen var overvældende", fortæller udviklingschef Annette Tenberg. "Vi regnede med at skulle lave 10-15 bænke i alt, men allerede det første år blev der stillet 30 tænkebænke op på Møn og Sydsjælland, og siden er der kommet 20 flere til". Sponsorerne udpeger ønskesteder for 'deres' tænkebænke, og kommer ofte med idéer til tekster på bænkerne.

Tænkebænke på Møn – og i Øresundsregionen

I dag findes der ca. 50 tænkebænke på Møn & Sydsjælland. De står på nogle af de smukkeste udsigtssteder, og mange af dem er skjulte små perler, som den ledende turist kun opdager, når han forlader de store turistveje. Tænkebænk-ideen har spredt sig fra Møn til mange andre steder. Den er f. eks. blevet eksporteret til nabodestinationen Stevns, og nu har den også taget et spring over vandet til Söderslätt i det sydlige Skåne og til Bornholm.

Tänk på en bänk – på Söderslätt

- näringslivet och ordkonstnärer skapar platser för eftertanke

Vad är en tänkebänk?

En tänkebänk är en bänk som kan användas till en stunds vila och som en plats för eftertanke. På bänken finns en metalplatta med ett citat, eller en hel dikt som på något sätt har anknytning till bänkens placering. Det kan röra sig om naturlyrik eller tankar av en poet eller författare, som varit verksam i trakterna kring tänkebänken, och som kan berätta något om platsen och/eller författaren. Detta ger möjlighet för att synliggöra Söderslätt – i detta fallet "Det litterära Söderslätt" – för att stärka den lokala identiteten, inte bara för besökare utan också för invånarna själv.

Hur kommer näringslivet in?

Tillsammans med dikten eller citatet finns ett företagsnamn ingraverat på aluminiumplattan. Detta företag har sponsrat bänken. Innan tänkebänken är färdig och står på plats sker ett ingående samarbete mellan företaget och respektive kommun, bl a när det gäller placering av tänkebänken och val av dikt.

"...trakten var den härligaste i världen".

Författare som Nicolovius, Albert Ulrik Bååth, Ola Hansson, Anders Österling, Hans Larsson och ibland också August Strindberg och Victoria Benedictsson, har hämtat inspiration från människorna, naturen och landskapet i Skåne. Kulturpersonligheterna har på olika sätt tolkat Söderslätts särart, som t ex Carl von Linné, då han skrev att; *"...trakten var den härligaste i världen"*.

Selma Lagerlöf skrev 1905 en geografisk läsebok för folkskolan – Nils Holgerssons underbara resa. Där får läsaren uppleva, inte bara Söderslätt utan hela Sverige från ett fågelperspektiv. Under sin resa med gässen fick Nils Holgersson höra *"...detta är ju Svaneholm, det måtte väl hela världen veta"*.

Selma Lagerlöf beskrev 1929 ett besök på Torup såhär:

"...och framför mig reser sig Torups gamla tegelstensborg, inte mer som förr ett fruktat fäste, utan stigande upp ur sina parker och trädgårdar, ur sina vallar av klippt grönska, ur sina blomsterparterrer och sin murgrönkappa som en stor, röd jätteblomma, just sådan som den väldiga slätten önskar sig den, just sådan att den tillfredställer den tjänande och trälände markens eviga skönhetsdröm."

"Jag bor vid ett rastställe, långsmalt, havsomflutet:
en utsträckt hand av vildros och susande gräs
som öppnar eller knyter sig. Här är slutet
på kartan över landet, ett yttersta näs."

Ur Ögon, läppar (1959) © Hjalmar Gullberg (1898-1961)

Denna bänk är sponsrad av Falsterbo Special

Hjalmar Gullberg befann sig ofta i Falsterbo och vid Bökeberg. Till sin älskade Greta Thott skrev han:

*"Var du är hos mig är det vita huset,
som var ditt hem och blev i solnedgången,
innan jag låg med ansiktet i gruset,
mitt hem och några somrars hem för sången,
till dig och skogen och det vita huset."*

Idén från Møn

Idén med tänkebänkar kommer från Møn i Danmark (se sidan 10). I Svedala, Skurup, Trelleborg och Vellinge är vi på gång med flertalet tänkebänkar som ska placeras på lämpliga platser, kanske just på den plats där poeten fått inspiration till att skriva. Kanske några av citaten här ovanför kommer att finnas på en tänkebänk på Söderslätt!

Ikke kun for litterater!

Eksempler på litteraturturisme fra 3 lande

Ystad surfar på Wallandervågen

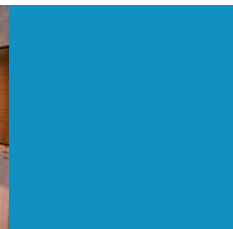
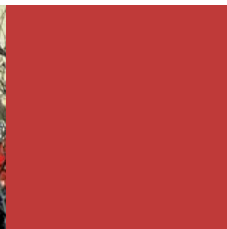
Miljoner människor har lärt känna Kurt Wallander och Ystad i Henning Mankells tio romaner om Ystadpolisen. Böckerna är översatta till 36 språk och har sålt i 25 miljoner exemplar. I mitten på 90-talet började Wallanderturisterna dyka upp för att uppleva böckernas miljö i verkligheten. "Var ligger Fridolfs konditori? Hur hittar jag till Mariagatan?" Turistbyrån insåg, att Wallanderturismen kunde bli stor, men måste tas om hand på ett bra sätt.

"Wallanderkepsar och t-shirts ville Mankell inte acceptera", säger turistchef Birgitta Johnson. "Däremot säljer vi böckerna och den tyska resehandboken 'Der Kommissar auf der Spur'. Turisten får hjälp till egna upplevelser genom en karta, där en lång rad platser finns utmärkta tillsammans med beskrivningar av de händelser i böckerna, som utspelas där". Stora inkomster ger Wallanderturismen inte, men vinsten är att Ystad stärks som besöksmål.

Verdenslitteratur på Møn

Via bibliotekar Marianne Hiort-Lorenzens gode kontakter i forlagsverdenen er det gennem det seneste tiår lykkedes at få nogle af verdens mest læste forfattere til Møn. "Det er et heldagsarrangement, som vi afholder hvert år i august", fortæller Marianne Hiort-Lorenzen. "Det er sammensat af foredrag, oplæsning og samtale mellem forfatteren og publikum. Herefter signerer forfatteren bøger. Til sidst samles publikum i parken omkring en lækker buffet."

Forfatter-listen omfatter navne som Günther Grass, Erik Fosnes Hansen, Einar Mørk Gudmundsson, Ib Michael, Amos Oz, Jan Kjærstad, Henning Mankell, Kerstin Ekman og Fay Weldon. Iblandt dem er modtagere af både Nobelprisen og Nordisk Råds Litteraturpris. Grass, som var den første gæst, har sommerhus på Møn, men ellers er der ingen relation mellem forfatterne og Møn. Arrangementet fremmer interessen for læsning i Vordingborg kommune (som Møn er en del af), og profilerer den som en kulturkommune, som det er værd at besøge eller bo i.

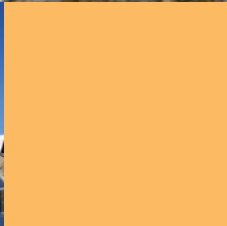
Uwe Johnson Haus i Klütz

Uwe Johnson (1934-1984) var en tysk forfatter, der igennem sit liv og værk havde fokus på både Øst- og Vesttyskland. Han voksede op i den del af landet, som blev til DDR, men flyttede til Vestberlin, da han fik problemer med at publicere i DDR. Den lille by Klütz i Mecklenburg-Vorpommern spiller - under navnet "Jerichow" - en væsentlig rolle i mange af hans bøger. I 2006 blev der - i et gammelt pakhus på torvet midt i Klütz - åbnet et litteraturhus med fokus på Uwe Johnsons liv og tekster. Det rummer en fast Uwe Johnson-udstilling, et Uwe Johnson-arkiv, et offentligt bibliotek og i stueetagen en kombineret bogbutik og turistinformation. Det byder på masser af særudstillinger, læsearrangementer og børneaktiviteter. Uwe Johnson Haus beviser, at selv små byer kan hævde sig indenfor litteraturturisme.

Bygdens varumærke byggs på Arn

Jan Guillous romantrilogi om Arn Magnusson utspelas i Västergötland under medeltiden. Gestalten Arn är fiktiv, men böckernas miljöer är hämtade ur en historisk verklighet. Detta fick intresserade läsare att leta sig till böckernas platser. 1999 började länsmuseet i Skara marknadsföra platserna under namnet "I Arns fotspår". De följande år breddades utbudet av medeltidssatsningar. Bl.a. stöttade regionen och ett flertal kommuner filmatiseringen av Jan Guillous böcker. I dag erbjuder tio kommuner besöksmål för Arnturisten. Ett viktigt mål är att skapa upplevelser, som gör att besökarna vill stanna flera dagar till gagn för turistnäringen. En "Medeltida värld" har byggts upp av kulisser från filmerna. Ett antal produkter för försäljning har utvecklats kring Arntemat, exempelvis vin kläder, svärd och smycken.

'Poesiens steder - stedernes poesi' (red. Erik Büchert, Vordingborg Udviklingselskab)
er et resultat af projekt KNUT (Kulturdriven Næringslivsutveckling),
gennemført 2006-08 af en kreds af kommuner og turistorganisationer i Skåne- og
Sjællandsregionerne, med Vellinge Kommun (S) som lead partner.
Se i øvrigt www.kulturdriven.com

KNUT

Projektet er delfinansieret af
EU INTERREG IIIA

Tænkebænk på stranden ved Falsterbo.